

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS NAUJOSIOS AKMENĖS LIGONINĖS-SVEIKATOS CENTRO PACIENTŲ, JŲ ATSTOVŲ TEISĖS IR PAREIGOS

1. Kiekvienas įstaigos pacientas pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 str., Sveikatos sistemos, Sveikatos priežiūros įstaigų Sveikatos draudimo ir kitus įstatymus bei teisės aktus turi teisę į juose nurodytas nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas, apmokamas iš valstybės, savivaldybių ar privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų, valstybinio ir savivaldybių sveikatos fondų lėšų. Paslaugos turi būti kokybiškos, prieinamos ir priimtinos. Būtinoji medicinos pagalba pacientui turi būti suteikta neatidėliotinai.

2. Draudžiama varžyti paciento teises dėl jo lyties, amžiaus, rasės, pilietybės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų, seksualinės orientacijos, genetinių savybių, neįgalumo ar kitokiais pagrindais, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, nepažeidžiant bendrųjų žmogaus teisių principų.

3. Pacientas turi šias teises:

3.1. teisę į kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas. Kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų rodiklius ir jų turinio reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras. Pacientas turi teisę į savo garbės ir orumo nežeminančias sąlygas ir pagarbų sveikatos priežiūros specialistų elgesį. Pacientui turi būti suteikiamos mokslu pagrįstos nuskausminamosios priemonės, kad jis nekenėtų dėl savo sveikatos sutrikimų, Pacientas turi teisę būti prižiūrimas ir numirti pagarboje;

3.2. teisę teisės aktų nustatyta tvarka pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą ir sveikatos priežiūros specialistą. Pacientas turi teisę pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą. Sveikatos priežiūros specialisto pasirinkimo tvarką nustato Įstaigos direktorius. Įgyvendinant teisę pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą, paciento teisė gauti nemokamą sveikatos priežiūrą teisės aktų nustatyta tvarka. Pacientas turi teisę į kito tos pačios profesinės kvalifikacijos specialisto nuomonę. Įgyvendinant šią teisę, paciento teisė gauti nemokamą sveikatos priežiūrą Sveikatos apsaugos ministerijos ar jos įgaliotų institucijų nustatyta tvarka gali būti ribojama.

3.3. teisę į informaciją. Pacientas turi teisę gauti informaciją iš sveikatos priežiūros įstaigose teikiančių paslaugų darbuotojų, jų kainas ir galimybes jomis pasinaudoti. Šios informacijos teikimo tvarką nustato Įstaigos direktorius. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie jam sveikatos priežiūros paslaugas teikianti sveikatos priežiūros specialistą (vardą, pavardę, pareigas) ir informaciją apie jo profesinę kvalifikaciją. Pacientas turi teisę susipažinti su šiomis Taisyklėmis, Pacientas, pateikęs asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, turi teisę gauti informaciją apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, sveikatos priežiūros įstaigoje taikomus ar gydytojui žinomus kitus gydymo ar tyrimo būdus, galimą riziką, komplikacijas, šalutinį poveikį, gydymo prognozę ir kitas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomo gydymo, taip pat apie padarinius atsisakius siūlomo gydymo. Šią informaciją pacientui gydytojas turi pateikti atsižvelgdamas į jo amžių ir sveikatos būklę, jam suprantama forma, paaiškindamas specialius medicinos terminus. Nurodyta informacija pacientui gali būti nesuteikta tik tais atvejais, jeigu tai pakenktų paciento sveikatai ar sukeltų pavojų jo gyvybei arba kai pacientas Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nustatyta tvarka atsisako šios informacijos. Sprendimą neteikti pacientai informacijos, kuri gali pakenkti paciento sveikatai ar sukelti pavojų jo gyvybei,

priima gydantis gydytojas, išskyrus atvejus, kai įstatymai nustato kitokią tokio sprendimo priėmimo tvarką. Apie sprendimo neteikti informacijos priėmimą ir jo motyvus pažymima medicinos dokumentuose. Tais atvejais, kai pranešimas būtų prielaida žalai pacientui atsirasti, visa šiame papunktyje numatyta informacija pateikiama paciento atstovui ir tai prilyginama informacijos pateikimui pacientui. Informacija pacientui pateikiama, kai išnyksta žalos atsiradimo pavojus. Paciento psichikos ligonio teisės gauti informaciją ypatumus nustato Psichikos sveikatos priežiūros įstatymas. Jeigu paciento tolesnis buvimas Įstaigoje nėra mediciniškai pagrįstas, prieš išrašant iš įstaigos į namus ar siunčiant į kitą sveikatos priežiūros įstaigą, pacientui turi būti išsamiai paaiškintas tokio sprendimo pagrįstumas ir tolesnės sveikatos priežiūros tęstinumas. Gavęs tokią informaciją, pacientas patvirtina parašu;

3.4. teisę nežinoti informacijos apie paciento sveikatos būklę, ligos diagnozę, įstaigoje taikomus gydytojui žinomas kitus gydymo ar tyrimo būdus, galimą riziką, komplikacijas, šalutinį poveikį, gydymo prognozę negali būti pacientui pateikiama prieš jo valią. Atsisakymą informacijos pacientas turi aiškiai išreikšti ir patvirtinti parašu. Nurodyti informacijos pateikimo pacientui apribojimai netaikomi, kai dėl paciento atsisakymo gauti informaciją gali atsirasti žalingų padarinių pacientui ar kitiems asmenims;

3.5. teisę susipažinti su įrašais savo medicinos dokumentuose. Paciento pageidavimu jam turi būti pateikti jo medicinos dokumentai. Medicinos dokumentų pateikimas pacientui gali būti ribojamas, jeigu juose esanti informacija gali pakenkti paciento sveikatai ar sukelti pavojų jo gyvybei. Sprendimą neišduoti pacientui medicinos dokumentų priima gydantis gydytojas. Apie sprendimo neišduoti medicinos dokumentų priėmimą ir jo motyvus pažymima medicinos dokumentuose. Sveikatos priežiūros specialistas pagal savo kompetenciją privalo paaiškinti pacientui įrašų jo medicinos dokumentuose prasmę. Jeigu paciento reikalavimas yra pagrįstas, netikslus, neišsamus, dviprasmiškus duomenis arba duomenis, nesusijusius su diagnoze, gydymu ar slauga, sveikatos priežiūros specialistas per 15 darbo dienų turi ištaisyti, papildyti, užbaigti, panaikinti ir (ar) pakeisti. Sveikatos priežiūros specialisto ir paciento ginčą dėl įrašų jo medicinos dokumentuose ištaisymo, papildymo, užbaigimo, panaikinimo ir (ar) pakeitimo sprendžia Įstaigos direktorius (jo pavaduotojas gydymui). Paciento psichikos ligonio teisės susipažinti su paciento medicinos dokumentais ypatumus nustato Psichikos sveikatos priežiūros įstatymas. Su nepilnamečio paciento iki 16 metų medicinos dokumentais turi teisę susipažinti jo atstovai. Pateikus asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, pacientui pageidaujant, jo lėšomis įstaiga privalo padaryti ir išduoti Įstaigos patvirtintas paciento medicinos dokumentų kopijas, taip pat išduoti diagnozės ir gydymo aprašymus. Ši paciento teisė gali būti ribojama tik Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;

3.6. teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą. Paciento privatus gyvenimas yra neliečiamas. Informacija apie paciento gyvenimo faktus gali būti renkama tik su paciento sutikimu ir tuo atveju, jei tai yra būtina ligai diagnozuoti, gydyti ar pacientui slaugyti. Duomenys apie paciento buvimą įstaigoje, jo sveikatos būklę, jam taikytas diagnostikos, gydymo ir slaugos priemonės įrašomi į paciento medicinos dokumentus. Nustatant šių dokumentų formą, turinį ir naudojimo tvarką, turi būti užtikrinama paciento privataus gyvenimo apsauga. Visa informacija apie paciento buvimą įstaigoje, gydymą, sveikatos būklę, diagnozę, prognozes ir gydymą, taip pat visa kita asmeninio pobūdžio informacija apie pacientą turi būti laikoma konfidencialia ir po paciento mirties. Teisę gauti informaciją po paciento mirties turi įpėdiniai pagal testamentą ir pagal įstatymą, sutuoktinis (partneris), tėvai, vaikai. Konfidenciali informacija gali būti suteikiama kitiems asmenims tik turint notaro patvirtintą paciento sutikimą, išskyrus atvejus, kai pacientas medicinos dokumentuose yra pasirašytinai nurodęs, koks konkretus asmuo turi teisę gauti tokią informaciją, taip pat tokios informacijos teikimo mastą ir terminus. Pacientas turi teisę nurodyti asmenis, kuriems

konfidenciali informacija negali būti teikiama. Asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems gydant ar slaugant pacientą, atliekantiems paciento sveikatos ekspertizę, be paciento sutikimo konfidenciali informacija gali būti suteikiama tais atvejais ir tiek, kiek tai būtina paciento interesams apsaugoti. Kai pacientas laikomas negalinčiu protingai vertinti savo interesų ir nėra jo sutikimo, konfidenciali informacija gali būti suteikiama paciento atstovui, sutuoktiniui (partneriui), tėvams (įtėviams) ar pilnamečiams vaikams tiek, kiek tai būtina paciento interesams apsaugoti. Be paciento sutikimo teisės aktų nustatyta tvarka konfidenciali informacija gali būti suteikiama valstybės institucijoms, kurioms Lietuvos Respublikos įstatymai suteikia teisę gauti konfidencialią informaciją apie pacientą, taip pat Įstaigos civilinę atsakomybę apdraudusiai draudimo įstaigai ir asmenims, kurie tiesiogiai nagrinėja paciento skundą. Konfidenciali informacija šiems asmenims gali būti suteikiama tik rašytiniu jo prašymu, kuriame nurodomas konfidencialios informacijos prašymo pagrindas, jos naudojimo tikslai ir reikalingos informacijos mastas. Visais atvejais konfidencialios informacijos suteikimas turi atitikti protingumo, sąžiningumo ir paciento teisių apsaugos ir interesų prioriteto principus. Už neteisėtą konfidencialios informacijos apie pacientą rinkimą ir naudojimą atsako teisės aktų nustatyta tvarka. Užtikrinant paciento teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, turi būti vadovaujama nuostata, kad paciento interesai ir gerovė yra svarbesni už visuomenės interesus. Šios nuostatos taikymas gali būti ribojamas įstatymų nustatytais atvejais, kai tai būtina visuomenės saugumo, nusikalstamumo prevencijos, visuomenės sveikatos arba kitų žmonių teisių ir laisvių apsaugai. Apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika, įstaigos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais nedelsiant pranešama teisėsaugos institucijoms;

3.7. teisę į anoniminę sveikatos priežiūrą. Teisę į sveikatos priežiūros paslaugas, neatskleidžiant asmens tapatybės, turi ne jaunesni kaip 16 metų pacientai, sergantys Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyto sąrašo ligomis. Už sveikatos priežiūros paslaugas, neatskleidžiant asmens tapatybės, pacientas moka pats, išskyrus teisės aktų nustatytas išimtis. Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, kai neatskleidžiama asmens tapatybė, tvarką reglamentuoja Vyriausybė ar jos įgaliota institucija;

3.8. teisę sužinoti kito specialisto nuomonę apie savo sveikatos būklę ir siūlomą gydymą;

4. Paciento pareigos:

4.1. pacientas privalo susipažinti su jam pateiktomis šiomis taisyklėmis, kitais sveikatos priežiūros įstaigos nustatytais dokumentais ir vykdyti juose nurodytas pareigas;

4.2. pacientas privalo rūpintis savo sveikata, sąžiningai naudotis savo teisėmis, jomis nepiktnaudžiauti, bendradarbiauti su Įstaigos specialistais ir darbuotojais;

4.3. pacientai, norėdami gauti sveikatos priežiūros paslaugas, privalo pateikti asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, išskyrus būtinuosius sveikatos priežiūros atvejus;

4.4. pacientas kiek įstengdamas turi suteikti sveikatos priežiūros specialistams informacijos apie savo sveikatą, persirgtas ligas, atliktas operacijas, vartotus ir vartojamus vaistus, alergines reakcijas, genetinį paveldimumą ir kitus pacientui žinomus duomenis, reikalingus tinkamai suteikti sveikatos priežiūros paslaugas;

4.5. pacientas, gavęs informaciją apie jam skiriamas sveikatos priežiūros paslaugas, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nustatytais atvejais savo sutikimą ar atsisakymą dėl šių sveikatos priežiūros paslaugų suteikimo turi patvirtinti raštu;

4.6. pacientas privalo vykdyti sveikatos priežiūros specialistų paskyrimus ir rekomendacijas arba Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nustatyta tvarka atsisakyti paskirtų sveikatos priežiūros paslaugų. Pacientas privalo informuoti sveikatos priežiūros specialistus apie nukrypimus nuo paskyrimo ar nustatyto režimo, dėl kurių jis davė sutikimą;

- 4.7. pacientas privalo pagarbiai ir deramai elgtis su visais įstaigos darbuotojais ir kitais pacientais;
 - 4.8. laiku ir pilnai susimokėti už konsultacijas ir gydymą teisės aktų nustatyta tvarka, jeigu paslaugos yra neapmokamos iš PSDF lėšų ar pacientui esant nedraustam;
 - 4.9. laikytis skyriuje nustatytos dienotvarkės;
 - 4.10. laikytis švaros ir asmens higienos;
 - 4.11. jeigu leidžia sveikatos būklė, savarankiškai tvarkyti savo lovą ir spintelę;
 - 4.12. nerūkyti, nevartoti tabako bei jo gaminių, alkoholio ir narkotinių medžiagų Sveikatos centre ir jos teritorijoje;
 - 4.13. buitinais elektros prietaisais naudotis tiktai tam skirtose patalpose;
 - 4.14. naudojantis palatose esančiais elektriniais prietaisais, išskyrus elektrinius virdulius ir elektrinius šildytuvus, netrikdyti kitų pacientų rimties. Už tokių elektrinių prietaisų saugų naudojimą atsako pats pacientas;
 - 4.15. rūpestingai elgtis su Sveikatos centro įrenginiais, inventoriumi, kitu turtu, jo negadinti ir nelaužyti;
 - 4.16. teisės aktų nustatyta tvarka atlyginti Sveikatos centrui dėl savo kaltės padarytą materialinę žalą. Už nepilnamečio paciento padarytą materialinę žalą atsako jo įstatyminis atstovas.
 - 4.17. pacientui, kuris pažeidžia savo pareigas, tuo sukeldamas grėsmę savo ir kitų pacientų sveikatai ir gyvybei, arba trukdo jiems gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas, sveikatos priežiūros paslaugų teikimas gali būti nutrauktas, išskyrus atvejus, jei tai grėstų pavojus paciento gyvybei.
5. Pacientams draudžiama:
- 5.1. atsinešti į įstaigą dideles pinigų sumas, brangius juvelyrinius dirbinius ir kitus vertingus daiktus;
 - 5.2. savavališkai lankytis kituose stacionaro skyriuose;
 - 5.3. stacionarizuotam pacientui savavališkai išeiti iš įstaigos teritorijos;
 - 5.4. rūkyti, žaisti azartinius žaidimus;
 - 5.5. laikyti ir gerti alkoholinius gėrimus, laikyti ir vartoti narkotines medžiagas;
 - 5.6. skyriuje naudotis grotuvais, radijo aparatais ir televizoriais, jei tam prieštarauja kiti ligoniai;
 - 5.7. triukšmauti;
 - 5.8. priekabiauti;
 - 5.9. pažeidęs vidaus tvarką, pacientas gali būti išrašytas iš ligoninės nebaigus gydymo.